

запропорений
КОЖАК
The Hedgehog

кусає і коле двічі в місяць

Ч.: 11.

Мюнхен-Ельванген, жовтень (перший зошит) 1947.

Рік: II.

ЕМИГРАЦІЙНІ БОРИТЕЛІ ЗА «НЕДЕЛИМУЮ»...

П І Д В И Б О Р И

Вже зближається той час,
Що йдуть вибори до нас...
Хто з чим прийде, з тим поїде
Так, як було вже нераз.

Зашумлять слова промов
І про згоду і любов...
Та як було, так і буде,
Шкода марне псути кров!

Хоч порядний ти еси,
Не дістанеш ковбаси!
Ті остали, що давали
За фальшиві голоси...

І за правду, чи на злість
Дехто вип'є, дехто з'їсть,
Дехто байку-небелицю
Із трибуни оповість...

Стануть слони і цапи,
А ти слухай і не спи,
Пережив ти два режими,
То ще й третій протерпи.

Я не пруся до висот,
Я звичайний патріот,
І не можу кпин терпіти,
Бо терплю вже за народ.

До виборів — нервів брак.
Вибирати — не дурак.
Раз я вибрав власну жінку,
Та й розвестися ніяк.

Свій до свого по своє...
Слово вчуйте ви мос:
Вибирайте краще бульбу,
Бо вона хоч щось дає...

Юрій Кошач

Мойсей у баварській пустині

(Дивись «Українська Трибуна» з 2. X. 47, Ч. 74)

Він жив не все так звисока, немов
Він справді царського коліна й крові:
На скринінгову сповідь як пішов,
Твердив, що пас у бавора корови,
Що й він діпі-маршалок, і готов
Це засвідчити. Від такої мови
Зачудувався, мабуть, той і цей,
Та бовкнув милостиво: ес, окей!

Але що пас, то пас! Чи ж то дитині
Казки казатъ: корова там, чи віл?
Мойсей теж, мабуть, пас щось на пустині,
А став землі ізраїльської сіль!
Хіба ж один пасав воли і свині,
А потім довершив великих діл.
Мойсей наш довершив би теж напевно,
Та підійшов до справи надто ревно.

Він вигострив свій політичний ум
І кожну річ звик важити на двоє:
Чи ворог буде це — чи може кум?
Як двоє б'ються — хто буде горою?
Коли набили і на серці сум,
Втікають куди б: горою — долиною?
А як утік: чи битимуть іще,
Чи змилюються, може, тай і все?

Тож як прийшлося важливу річ рішати:
Сідець як довелося під свою
Особу маршалківську вибирати,
Він, мавши практику ще соймову
І добрий взір покірною теляти,
Сів аж на двох: так половиною
Одною ще сидить він на ундівцях,
А другою уже на бандерівцях.

З сидіння того вийшов тільки пшик,
(Нема тут що багатов говорити),
Як в казці про Осла і тих музик,
Що все місця міняли, щоб трубіти
Пристойно. — А ти будь, як чоловік,
Не псуй музики нам! І хоч сидіти
На двох стільцях ти ще старий мистець:
Васильку, впадеш! Вибери стілець!

Потім паси вже мирно рідні свині,
Чи там корови, й будь їм голова,
Веди їх геть з чужинної пустині,
Де новий рай діпівський їм кива,
Де на вербі ростуть не груші — дині,
І хто працює, кари зажива,
(А змога в тебе, кинь їх зараз навіть,
Як маєш в жмені добрий афідавіт!)

І з ока не спускай своєї рації,
Тому вважай з політикою дуже:
На тобі ж доля еміграції!
Як засвербить язик — нехай, байдуже:
При друзях там креси собі орації,
Та не герцой таки надмірно, друже:
Вважай, щоб не заїхав ти притьмом
В біду — угаверівським рисаком!

Тож прислухайся, що народ говорить,
Бо глас народу — справжній Божий глас!
Карай крамолу, свари і роздори
У цей тривожний фараонський час,
А чей розступиться й тобі Червоне море,
О двостільцевий ти Мойсею наш,
І рідних баранів, волів і свині
В завітну землю виведеш з пустині.

ГАРКУН ІДОВИТИЙ

«Не родися щасливий, а родися у сорочці», — так говорить народня приповідка. Я очевидно родився в сорочці і мабуть через те живу тепер більш, ніж щасливо. Правда, на це щастя можна по-різному дивитися, але я, наприклад, кажу, що не належу ні до філософів, ні до людей з ідеалами (і порожніми кишеними), що все критикують і врешті дохнуть під тинами і парканами.

Я простий собі смертний з здоровим глуздом, гнучкою спиною і дотепними руками.

Ви усміхаєтесь: «з гнучкою спиною», хе-хе-хе. Я чую ваш смішок, але мені зовсім це байдуже, бо вірю я тільки в цю спину — гнучку, коли треба, і чудово струнку в інших випадках. Спина моя — мій батіг, мій чудесний килим самольот, мій патрон і протектор. Вона, гнучка, як вуж, і разом з тим слизька, як в'юн...

Смійся, скептику і філософе, — я маю панцер своєї філософії і мені байдуже...

ЗАПОВІТИ

«Перша з них: **слухняність**, бо тільки той, хто слухає, має перспективи в майбутнє. За нею слідом йде **покора**. Блажен, хто покоряється мовчки і не дратує слуху понад вами сущого зайвими і непотрібними словами, а найпаче виглядом, що таїть в собі невдоволення і начатки бунту. Третя заповідь моя така ж розумна, як і необхідна: **мовчання**. Мовчіть. Зашийте уста ваші і не писніть. Будьте, як риба. І ви переуспінете і далеко і високо підніметесь по щаблях вашого щастя. І четверта заповідь ваша: **пресмикайтесь**. Лижіть черевики... Вигинайте хребет, не жалійте спину: ви її раз погнете, а вона винесе тисячу раз із небезпеки. Не кажіть собі: «не можу» — **плазуйте**. Обніміть коліна, здуйте порошок у лякерок вашого пана. Затайте дух. І вам скажуть: це прекрасний холуй і черкнуть носком по вашому носі. І ви на верхку блаженства.

ФІЛОСОФСЬКЕ ОБГРУНТУВАННЯ

Читачу мій — я ретельний, я прекрасний холуй. Я не соромлюсь. Навпаки — я з гор-

ХОЛУЙ

(МАТЕРІЯЛ ДО ІСТОРІЇ І ПСИХОЛОГІЇ ХОЛУІЗМУ)

дощами ношу це ім'я... Холуй — не лайка, це честь. Холуйізм — це система, така ж прекрасна, як всі інші системи, але незмірно глибша за них...

Передо мною були тисячі тисяч пророків, що бажали вивести людство на новий шлях. Але за ними йшло неминуче банкрутство... Всі втрачали силу прекрасних слів, молодість, здоров'я, а за ними й надію на те, що колись на землі буде по слову їх.

Божевілля, нісенітниця. Все йшло своїм порядком, бо ніхто не почув, чим дише і чого бажає незрівняний Пій. Пій — все суще над нами. Ніхто не поглянув на душу людини, і не вивчив її такою, як вона є: — душа холуя. Всі дерлись по зорі один поперед одного і тільки збільшували суму людських страждань. Бо всі хотіли бути Прометейами і, йдучи цим шляхом, ішли проти своєї справжньої природи — природи незрівняно прекрасного холуя. Хто вам сказав, що ви Прометей? Це непорозуміння: Прометей — мрія, ви — реальність. Чого ж ви хочете тікати від своєї справжньої суті?

Обминайте криваву тінь Прометей. Юнаки — дивіться на мене: мені тридцять років, але я проживу ще три рази по тридцять і буду щасливий — з дебелим тілом, червоними щоками, гнучким хребтом і гумовими ногами.

У СЕБЕ ДОМА

Я знаю: світ ще не весь охолюється і багато там є непотрібного. Через це я стежу за дітьми, щоб не збилися з призначеного їм землею холуйства.

У мене своя система: я гукаю Ведмедя (так звуть мого сина) і ласкаво запитую його:

— Скажи мені, мою крихітку, перед чим ти повинен нагинатись?

— Перед Пієм, таточку.

— А що є Пій?

— Пій — все, що над нами суще.

— Наприклад?

— Іван Степанович Дуля — голова вашого правління.

— Хороше! — б'ю я в долоні і проваджу іспит далі.

— А чи вмієш же ти добре нагинатись?

— Мама каже, що я добре це роблю. Мене навіть погладив колись сам Пій...

У мого синка завжди світле личко і ясні блискучі очі... Кров моя і плоть моя! І тоді в екстазі батьківського чуття я стаю на четвірки і кричу весело і радісно: плазуй, дивись, як це робить твій тато. Вигни спину. Припади доземлі. Зроби щасливі очі.

І ми в двох плазуємо по підлозі.

— Хто краще? — врешті питаюсь я. І мій синок відповідає мені:

— Я, таточку, я молодший, і в мене хребет, як із гуми.

Я люблю свій витвір і хочу, щоб таким було все людство...

Слухайте, дивіться далі. Ось він увивається вужем: блискавка, стріла, гума! Потім стає на задні лапки і покірно схиляє голову.

Очі йому — безмежна покора.

Руки йому — безмежний терпець.

Ноги йому — стовб віри і утвердження.

Скажи: «стій» і він буде стояти сто, тисячу, мільйон літ. — Це найбільший майбутній Холуй...

ЩО КОШТУЄ?

Дивлячись на мене — на мій вигляд і моє вбрання, — кожен очима промовляє: «Він у пошані у Пія...»

Я не можу виносити чужих очей. Вони зазирають в душу, у руки — вивертають їх; вони не дають спокійно закінчити розпочату справу. Вони бруднять наші комірці, манишку і маншети: «що коштує? — Відро сліз? Шлянку крові? Дівочої чести? Чести чийого доброго імені?»

Уникайте свідків. Робіть свої справи на самоті...

(Докінчення на 7. стор.).

ТРЕТЯ ДІЯ. ЧЕТВЕРТА ВІДСЛОНА

Доробив І. Котляревському
Ярема Галайда

(Сцена представляє таборову кімнату. При столі сидить Терпелиха й читає «Українські Вісті». Наталка, в півбаварському строї, пакує чемодана, пригтовляючись до виїзду в Бельгію. Збоку стоїть залізна пічка, на ній пригрівається в баньці зі споршкованого молока обідня зупа. Вечоріє.)

ЯВА I

Терпелиха (читаючи газету): Наталонько, голубонько! Плакати хочеться, як той Підгайний пише в тих «Вістях» про Колиму. Як там мучаться наші, як їх там катує червона комунія... Послухай-но! Серце крається! Я тобі почитаю, бо ти за тією політикою навіть не маєш часу на курси неписьменних записатись та й матуру звесною доробити...

Наталка (гнівно): З цієї газети не хочу навіть слова почути! Це ж явна комуїстична газета!

Терпелиха: Наталко!...

Наталка: Комуїстична газета, мамо!

Терпелиха (хреститься): Та чи ж тут хоч одне слово є прихильне...

Наталка: Чи є прихильне, чи ні, але це комуїстична газета і шлюс! Це вже мудріші від вас сказали. Наші хлопці по таборах беруть такі газети і в вогонь. І вашу газету також це саме чекає. Проч з советами! (вириває Терпелисі з рук газету). Ось куди їй треба! (Дере й кидає в пічку. Ясний вогонь освітлює кімнату. Наталка випрямлюється й кричить): Слава героям!!! Мамо, кажіть слава героям! Кажіть слава героям!

Терпелиха (трагічно): Доню, доню! Чи з ума ти зійшла?

Наталка (гнівливо): Кричіть слава героям, бо миттю дам вам тарілкою по голові.

Терпелиха (крізь сльози): Слава героям...

Наталка (по хвилині, допаковуючи чемодана): А де мої лякери?

Терпелиха: Ой, буде тебе, доню, біда лякерувати, коли ти рідної матері не будеш слухати, такі беззаконія вчиняти та світами віятись. О, головонько моя бідна та нещаслива. Спочатку ми погоріли, опісля відбудувались, відбудоване ліворуція забрала, а тепер, мабуть, прийдеться на тій еміграції від кальорій і від такої дочки помирати... (Плаче).

Наталка: Якби ви були обізнані з декалогом...

Терпелиха: Та тим льодом ти заморозила все мое серце. І з ким ти мене стару лишиш? ... Щоб хоч Петро

«Наталка-Полтавка» — це безсмертний твір нашої демократичної драматургії, що опріч своєї питомої краси має і свої питомі недоліки, якими уподібнюється до нашого сьогочасного світу. Все бо вона гарно виглядає, але й усе вимагає (як кожна жінка!) солідних поправок, яких ніхто не всилі перевести. Через свій український кольорит фабули, через типово українські драматично-трагічні ситуації вона ніколи не сходила зі сцен і з великим успіхом гралася в темних сутінках валуєвської ночі і на дошках першорядних театрів нашої драматичної епохи.

Та тепер ставити її в такій формі, якої надав їй І. Котляревський, неприпустиме діло. Світ від часів Котляревського до Косача не абияк змінився!

Бо — як пише один (за)навісний поет — не той тепер Миргород, Хорол річка не та... Не тим став і наш драматичний типаж, що сто літ витанцюював на наших сценах козачків, гречаників і Арканів, а автори обмежували

був... Він хоч і католик, але душа в нього православна, добряча душа...

Наталка (тупаючи ногами): Про того мельниківця — я й слухати не хочу! Я їду до Бельгії і баста. З ворогами України не думаю жити і марне свої літа тратити.

Терпелиха: Але ж він в УПА. Він справжній герой, що за тебе і за мене, і за виборного Макогоненка, і за всіх нас грішних — життя своє віддає і тоже страждає, як ті на Колимі, за нашу святу землянку українську...

Наталка: УПА — це ми, а не якісь там мельниківці! Правдиві патріоти лишились там, а не б'ються тут за міністеріяльні фотелі. Але шкода говорити. Я їду на партійну роботу і з мельниківцями не хочу мати нічого спільного. Я ще раз вам кажу, що якби якийсь мельниківець доткнувся моєї руки, то я казала би собі ту руку відрубати. Розумієте?

Терпелиха: Ах, ти божевільна дівко! Христа Бога побійся таке верзти проти ночі.

Наталка (виходячи): Прощайте, мамо! Наші хлопці вами заопікуються.

ЯВА II

Виборний і Возний (по-п'яному, входячи на сцену):

НАТАЛКА-П

Народня

«укр. проблематику» на ковбасі і чарці...

В аспекті цього — вивести сьогодні Наталку з традиційним відром води — анахронізм цивілізації ХХ-го віку.

Наталка сьогодні живе безтурботно в таборі, воду має в мурі, за Петром не тужить, бо має інших фразерів, а на Возного взагалі дивитись не хоче, претендуючи щонайменше на дружину хочби якогось нашого скромного міністра.

Терпелиха також відмінилась. Скинула свої старі юхтові лубенські чоботи, покупила тупфлі, набрала на себе пудри і духів, вдає не матір, а сестру Наталки, провадить у приписових годинах жіночі кравецькі курси, а в неприписових пасковий покімнатний фаянскост. Змодернізувалась, значить, і приспособилась до життєвих вимог еміграційних страждань.

Показати Виборного Мако-

Три діди, три дідусі
Поллюбили бабуню
А той третій їй
Причепився ззаду

Виборний: Гов, Наталка, голова Таборової!

Возний: Прі етом ізбачте, тее, як його платформа. Етова...

Терпелиха: Що ви, пощо на маскаля зійшли?

Возний: Не туди поплив істинний українець!

Виборний: Як голова приходить, мешкакі міни, нікуди не їдуть наказаній. Он...

Возний: А прекрасні вообщє должні ос...

Наталка: Пробачте, але спішусь до тра...

Терпелиха: Покидає стару і неміч...

Возний: Наталка за вільно. Гуд бай, Наталко, його, Іванівно. Кожу вам і гостині дарувать, на востанній родной Полтаве...

Наталка: Спасибі вам, я родилась у Кра...

перета

гоненка — заля реготалась би з півтори години з відсталости поставника, що замість живого типа показує спорохнявілого небіжчика з XVIII-го сторіччя. Виборних бо сьогодні немає, а є лише згори іменовані і самі собою санкціоновані, і регіт невдоволеного глядача і касове майко мали б зовсім оправдані мотиви.

Показати Петра... Якого? Петро взагалі поза домом ніде на роботах не перебуває і не має підстав побоюватись, що в його неприязності Наталка хрупає американську шоколаду. Він живе з нею в одному таборі, працює радо, заробляє легко, а витрачає ще легше. Він партійна людина і мученик за ідею. Купон був — купона нема, марки на м'які, м'які на тверді, тверді на каміння, каміння на штерлінги, штерлінги на афідавіт, афідавіт на іншу холеру і т. д., аж включно до криміналу. Вони оба з Миколою мають дипломи магістрів, шоферський бе-

шайнігунг і в місті німку. Також кардинальною помилкою було б показувати на теперішній сцені Возного. Такого, як він, у нас уже немає. Він вдома або голова райпарткому, або тут шеф мешканевого учреждения і вдихновітельний сімпатік гаспадіна генірала Керенскаво. Він з українцями майже не пристає, а коли й говорить з ними, то лише по інструкціям з центра. Щоправда, він час-від-часу дає українцям концерт українських народніх пісень, але це без політичних акцентів і суротораховане на обдертя дурних малоросів з гіркої німецької марки во благо єдиної, неделімої (для ісполнітелів програми) водкі-самоделкі.

Люди зіпсували світ, а світ людей...

Виходячи з цього, здається, що типаж нашого драматичного письменства переживає кризу і не одну фігуру треба би до п'ят зреформувати і надати їй ціх сучасности.

Враховуючи це, неомарксист з «Час-у» почав великоліпно сугерувати про кризу підпіль-
(Докінчення на сторони 7.)

галі не знаю. У мене гражданство польське...

Виборний: У мене знов справа українська...

Возний: Ол райт! Гражданство польское і українский вопрос без водкі не розбереш. Мадам Терпелиха, один стаканчик для нас, представітелей ІРО!

Терпелиха: Не маємо, пане квартирмайстре! Ми жінки, а жінки, сказано, не п'ють...

Возний: Коли так, то я пошукаю і через хвилину зап'ємо за благополучній діла (виходить).

ЯВА ІІІ

Наталка: От, перевертень!

Микола (входить): Здорові були, пане Макогоненку! І ви, пані-матко, і ти, Наталочко!

Виборний: Здоров, козаче!

Микола: Що, ви приходите паню Терпелихову до КУК-у намовляти?

Виборний: Не до КУК-у, а до національної солідарности!

Наталка: І як вам не шкода марне часу гаїти. Ми є власне ті, що пропагують національний солідаризм. Ваше послання зовсім на фальшиву адресу попало.

Виборний: Але ви сліпі на історичні факти... Ви перевертаєте історію!

Микола: Ні, це ви перевертаєте!

Виборний: Хто, я?

Микола: Ви всі! Цілий ваш КУК!

Виборний: Який же бо ти мудрий став!

Микола: В усякому разі мудрший від вас... І всоте вам скажу, що такі сине вгорі, а жовте вдолині.

Виборний: Навпаки! Жовте вгорі, а сине вдолині!

Микола: Ви є політичний слон і національний шкідник!

Наталка: З такими, як ви, ми України не збудуємо...

Виборний: Хто національний шкідник? Я, що в 1918 р. на фронтах страждав, сім років на Сибіру каторжився, 13 місяців у партизанці пробув, двох синів до УПА дав... Я шкідник?

Микола: Не гарячіться, бо в мене короткий паліграф! (кидається на Макогоненку, Наталка йому допомагає).

Терпелиха: Людоньки, чи ви пошаліли? Матінко Божа! Та ж моя кімната не мюнхенський комітет! Вразумлені ж Господне на вас!

Микола: Зараз будеш мати сине вгорі. Під оком...

Виборний (перевертаючи Миколу на долівку): А ти жовте вдолині!

Наталка: Не дайся, Микола! За славу і волю! Бий ворогів України!

ЯВА ІV

Петро (входить у військовій шинелі, вихудлий, змарнілий): Наталко!!! Що це в вас коїться?

Микола (з-під Виборного): Мозаїка аргументів!... (Обидва підводяться з долівки.)

Виборний: Змагається з ворогами України...

Микола: Здоров, Петре! Тішусь, що ти прийшов, але руки тобі не подам, бо ти не наш!

Наталка: Так, Петре, будьмо щирі — ти не наш!

Петро: Чув я, що у вас на еміграції діється... Справді я не ваш!!!

Терпелиха (до Петра): Сину мій! Це божевільні люди! Це зовсім не з світу цього!

Виборний: Цей паскарюга хоче мене, мученика за ідею, патріотизму вчити. Хочє мене навчити, як має виглядати наш прапор... Ти бачиш...

Петро: Смутно, смутно... Величний зміст України ви заміняли на боротьбу за передчасну форму! Такіх патріотів, як ви, Україна не хоче! Прощайте! Вам присуджено вмерти! (виходить).

Терпелиха: Петре! (вилітає за ним).

Наталка: Фразолог!

Микола (до Виборного): Ви чули? Вам присуджено вмерти!

Виборний: То вам! Це до вас касалось!

Микола: Коли до вас!

Виборний: Ні, до вас!

Микола: Коли до вас! (Починають битись далі.)

Завіса поволі опускається.

Громадський промисловець

(Майже баляда)

Хто в ніч поміж кулі й бомби бреде?
Та це «промисловець» із ЦПУЕ.
Покинув край рідний, як щур спішить,
А гроші громадські в куфрі мчить.
Колись він славетний заклав Промбанк,
А потім злегенька заграв: вабанк!
Не стало Промбанку, не стало й грошей,
А він непомітно щез людям з очей.
Прийшли часи інші: велика війна!
Його притягла політична борня,
І в УЦК він трудився, аж прів,
Поки міст поміж Сходом і Заходом звів.
Та швидко цей жар політичний прибрід,
Бо прикликав його наш рідний Схід,
Солодкий його приманив Цукротрест,
Як ворог народ прибивав на хрест.
Потім в Братиславі він вплив на кон,
Як мистець «торгівлі» і чемпіон,
Та довго і тут не закрів руки:
Таскаймо в чужину громадські клунки!

Ось знов поміж бомби він куфра мчить,
(Це з УЦК каса), а бомба не спить!
Нараз загуло, заревіло, як біс:
Пропав і в цім куфрі громадський гріш...

Чимало він куфрів отак потаскав,
Не довів ні одного, та сам причвалав,
Зберіг себе для ЦПУЕ,
Тут нове завдання на нього жде.

Панове створили славетний квартет,
І ролі ділили: складай-но бюджет!
Ой склав він його, та й на славу склав,
Аж гомін по всіх трьох зонах лунав.

Дав тисячів 30 на культурну мету,
А тисячів 40 на суспільну біду,
А панам, — щоб жити, як каже закон, —
Щось трішечки більше, як круглий мільйон.

Не спочив ще на лаврах той славний пан,
Він жде нагоди майнуть за океан,
Збирається знов (повні) куфри хапать,
Щоб громадське добро з небезпек рятувать.

ГАРКУН ІДОВИТИЙ

КАЖУТЬ, ЩО...

... авґсбурзька канцелярія ЦПУЕ перетерпіла напад «блискучого відокремлення», наслідком чого всі посади, аж до кур'єра включно, знаходяться тепер в надійних руках, а вся «входяча» і «виходяча» пошта контролюється своєрідним «особим отделом», в якому не останнє місце займає той же кур'єр...

... доктор Zenko, колишній командант табору в Байройті, за свою безкорисну діяльність перейшов на емеритуру до організаційного відділу ЦПУЕ і в таборах його вже величають «паном керманічем»...

... фейлетоніст «Часу» М. Точило не одержав «Євшан-лахів», а члени ліги «Самосуд» вибрали його своїм почесним членом і нагородили орденом «Камель» 4 кар. — (4 кар. зовсім не є, як дехто догадується, 4 карати, а чотири картони = міра папірос).

... ПРО буде опікуватися членами ще двох національностей, а саме бандерівцями і мельниківцями.

... ЦПУЕ опрацювало вже свій статут та незабаром розпочне працю. Здогадуються, що до цього часу ще не всі українці виїдуть з Німеччини.

... ще не всі укр. (!) партії та комітети зложили від імені 40 і «ікс» (невідомо, яку кожна партія розв'яже на свій спосіб) мільйонів українців меморіяли в ОН.

... де два б'ються, там мудрий користає.

... українські монархісти розглядають з черги питання віддовження селянських господарств в Україні.

... так, як Берхтесгаден, під аплявз ЦПУЕ, збунтувався проти свого ОПУЕ, так само тепер ціла англійська зона, під аплявз Берхтесгадену, збунтувалася проти ЦПУЕ.

... згідно з новою тактично-конспіративною інструкцією особистості блискучого відокремлення мусять запускати бороду й вуса. Скептики розцінюють, що цей розпорядок тільки в нечисленних випадках можна буде виконати.

ЗЛОЧИН І КАРА

(правдива таборова історія майже за Достоевським)

Ромко Стріха стояв посоромлений перед світлими очима пана коменданта табору, що був і є для всіх порядних людей, крім опозиції, втіленням найбільшої чесноти і правосуддя.

— Згідно таборового правильника, скорегованого і схваленого закордонним проводом всеєвропейських частин, Ви, Ромко Стріха, будете сурово покарані за те, що вніч проти «Поклону рідному краю» кохалися з дружиною нашого бойового друга, заступника керівника поліції, високоповажаного Івана Ракла. Чи можете подати якісь зм'якшуючі обставини?

— Моцно перепрашаю, пане команданте, але ж чи міг я інакше поступити з людиною, що викрала папіроси цілому таборові?!

М. Амусь

ВЖЕ ВИЙШЛИ В ЗАПРОТОРЕНИЙ СВІТ

Карикатури з літератури

Наклад реакційно малий, тому поспішайте з закупном, щоб традиційно не спізнитись на справжній літературний пир.

Репатріація «На чужині»

ХОЛУЙ

(Докінчення)

НА РОБОТІ

(Із моєї записної книжки за 1918 рік)

... Я був у той час на вершці слави, і моє ім'я наводило жах серед нащадків Прометей. Але чим більше ненавиділи мене вони, тим я був у більшій ласці Пія...

... Їх привели дванадцять голодних, обідраних бунтарів. — Бий, — закричав він, — мерзотнику, — і наблизившись, плюнув мені в лице.

Я ударив його в щелепи — так, як уміє бити холуй, коли за спиною у нього стоїть всемогутній Пій...

Мої записки не закінчені. Я показав тільки фрагмент холуйства, найвищі зразки якого перейдуть перед вами далі. Це тільки початок. Холуйство, як і всякий процес, починається з дрібниць і поступово набирає діапазону і розмаху.

... Не хвилюйтесь, не мисліть.

Кожна зайва думка — етап до життєвих невгод. Уникайте думок, як свідків. Дивіться у вічі Пієві — там океан надхнення для вас. Прислухайтесь, як дише Пій — і досить.

«Мисль бо ізреченная есть ложь, — і хто поручиться, що ви не скажете не те, що тре-

ба. От через що, дбаючи за вас, я говорю: затуліть рота, або краще попросить, щоб його вам заткнули. Так безпечніше. Іноді, щоб продемонструвати свою волю, можете сказати собі мовчазно: «а все таки нічого». Ніби мовчите і говорите разом...

Дивіться у рот Пієві: його слова — ваші слова. Звідсіть єдиномисліє. А де єдиномисліє — там спокій. У очі пильно вглядайтесь, — бо його погляд — ваш погляд. І ви не будете скоса дивитись.

Ви вагаєтесь? Ви не хочете бути холуєм? Дух Прометей, ще живе у вас? Залиште. Ваш шлях величного і незрівняного Холуя.

1926 р. Харків. **Ів. Сенченко**

Від Редакції:

Оповідання Ів. Сенченка передруковуємо з незначними скороченнями з літературно-художнього журналу «Вапльте», ч. 1, 1927. Читаючи це оповідання, наші читачі певно подумали, що воно взятє з нашого побуту на еміграції... Але ви помилилися. Холуїзм — це хвороба, що правда, нашого часу, але, як це всі ми знаємо з власної практики (і в таборах, і в установах, і скрізь) в наших еміграційних умовах не існує: вона. Передруковуємо цю сатиру лише тому, що перед З'їздом ЦПУЕ не маємо ніякого іншого актуального матеріалу.

НАТАЛКА-ПОЛТАВКА

(Докінчення)

ного руху, не згадуючи при тому про кризу НКВД, якої не вдасться затамувати навіть самому Лейбі Моїсейовичу.

Ми стоїмо далеко від всіх політичних ізмів і не хочемо, зрозуміла річ, забирати в тому розгاردияші голосу і опріділювати своє становище. Це все залежить від кольору шкельців, крізь які розглядається проблема, і від внутрішньої світосприймальної настанови. Самчук, приміром, вірить, що він у загальному сказав щось конкретне, а ми відчули, що в тій статті нема нічого ні конкретного, ні загального. Увидатнилось лише конкретне прізвисьце автора і загальне його бажання затерти конкретне невдоволення загалу з загальної лінії МУР-у.

Та повертаючись до Наталки, ми таки мусимо визнати, що вона потребує серйозної перерібки, бо її типаж переродився.

Під кутом усучаснення її містимо останню її дію, що лише через свою передчасну смерть не міг її написати Іван Котляревський. Є ще й другий варіант з дещо відмінною фабулою, з дещо іншими життєвими потягненнями дійових осіб. Його підготовляє до постанови Український Центральний Театр у Франкфурті, і ролі зголосились виконувати чільні представники нашого громадського життя.

Містимо цю дію спеціально для широкого вжитку наших таборових драмгуртків і для відбронзування світлого обличчя батька відродженого українського письменства.

«Комар» (Їжак) - двотижневник сатири, карикатури і гумору. Ціна числа - 3 нім. мар.

Вид. Спілька «Скоморох».

Редактор Євген Черевань.

Authorised by EUCOM Hq. Civil Affairs Division 14. July 1947. Authorisation AG. 383. 7., GEC-AGO.

Editor J. Lycholit.

Druck: Karl M. Lipp, München

Редакція і Адміністрація:

„The Hedgehog“, München 8, Rosenheimerstrasse 46 a, кімн. 114.

ТКАЗТМ СКОМОРОХА

